

povezav danega grafa.

Posebna dragocenost knjige so naloge, s katerimi se konča vsako poglavje in ki jih je skupaj več kot dvesto. Na koncu knjige najdemo rešitev ali vsaj namig za rešitev prav vsake od nalog. Seznam literature obsega 122 referenc, sledijo pa mu tri koristna kazala: imensko kazalo, kazalo oznak in stvarno kazalo.

Knjiga bo rabila raziskovalcem na področju grafovskih produktov kot enciklopedija znanih rezultatov, pedagogom in študentom kot izvrsten učbenik, veseli pa je bodo tudi vsi drugi ljubitelji teorije grafov, ki se želijo seznaniti z najnovejšimi rezultati na tem področju.

Marko Petkovšek

William P. Berlinghoff in Fernando Q. Gouvêa: MATEMATIKA SKOZI STOLETJA, Modrijan, Ljubljana 2008, 224 strani.

Ob prebiranju knjige sem se spomnil starih časov, ko sem na Fakulteti za strojništvo vodil vaje iz matematike. Pogosto so bili študenti nemirni. Ko pa sem začel pripovedovati kakšno zgodbo iz zgodovine matematike, so nenadoma vsi utihnili in prisluhnili ter me celo kaj vprašali. To najbrž pomeni, da študente, pa tudi učence, dijake, učitelje, profesorje in vse, ki imajo opravka z matematiko, le-ta zanima tudi po zgodovinski plati.

V slovenščini je kar nekaj del, ki posebej obravnavajo zgodovino matematike, pa tudi nekaj takih, ki ji posvečajo vsaj kak razdelek. Pričujoča knjiga pa jim je lahko dobrodošel in koristen dodatek. Bralec bo spoznal, da matematika ni od včeraj, ampak je, taka kot je, rezultat svojega večstoletnega razvoja, v katerem so bile tudi zablode, tragedije in afere, saj so jo ustvarjali živi ljudje.

Avtorja knjige najprej povesta, komu in čemu je knjiga namenjena. To so predvsem učitelji matematike, ki naj bi vnesli v pouk tudi kakšno zanimivost iz zgodovine matematike. Nato bralca približno tretjina knjige popelje skozi zgodovino matematike, od njenih najstarejših začetkov prek starogrške, kitajske, indijske, arabske, srednjeveške pa vse do današnje matematike.

Naslednji del knjige sestavlja 25 skic, od katerih vsaka obravnava najpomembnejše mejnike v razvoju matematike, na primer zapise števil, razvoj matematičnih simbolov, težave pri uvajanju negativnih in kompleksnih števil. Tako spoznamo razvoj posameznih matematičnih področij skozi stoletja in glavne ideje, ki so jih omogočile.

Knjiga nas ves čas opozarja na matematično literaturo, kjer lahko naj-

demo drugačne poglede na zgodovinski razvoj matematike in poglobljene študije tovrstne problematike. Delo se konča s seznamom 141 del, ki jih lahko bralec v ta namen vzame v roke, 15 od teh pa jih avtorja navajata kot obvezna za študij zgodovine matematike. Čisto na koncu pa je dodano še stvarno kazalo.

Avtorja sta večkrat zapisala: „Zaupajmo, vendar preverjajmo!“ To velja tudi za slovensko izdajo obravnavane knjige, v katero se je žal prikradlo kar precej takšnih in drugačnih neljubih napak, in nepošteno bi bilo, da nekaterih ne bi vsaj omenili. Na srečo jih bo večino pozorni bralec takoj opazil sam in upajmo, da se nihče ne bo izgovarjal, češ, saj v knjigi tako piše. Omenimo jih samo nekaj. Na strani 34 je očitna napaka že v prvem stavku, kajti nemogoče je, da bi islamski imperij obstajal okoli leta 750 *pred* Kr. Moralo bi pisati 750 *let po* Kr. Slavni francoski matematik *Lagrange* je pisan napačno: *Langrange*. Napako opazimo v formuli za korena kvadratne enačbe, sredi Cardanove formule in še kje. Navedena sta Pascalov in njemu dualni izrek, ki se začneta z besedami: *Preseku stožca lahko včrtamo šestkotnik ...* Zveni tako, kot da ne moremo na primer elipsi vedno včrtati šestkotnika. Pascalov izrek vsebuje dve različni besedi za isto reč: *šestkotnik* in *šesterokotnik*. Naše matematično izrazoslovje že vsaj četrto stoletje uporablja besedo *šestkotnik*. Besedna kombinacija *preseki stožca* bi bila lahko povsod kar *stožnica*. Ta že dolgo zamenjuje starinsko besedo *stožernica*, ki jo tudi srečamo v obravnavani knjigi. Pogosto gre samo za tiskovno napako, ko je kakšna črka preveč.

Največ napak opazimo v podnapisih k slikam. Prikazana je kitajska varianta znanega Pascalovega trikotnika. Iz vsega skupaj ni jasno, ali je Jang Hui zapisal njegovih prvih 7 vrstic, kajti na sliki jih je 9. Na strani 105 piše pod sliko *Prvih sto decimalk ...*, očitno pa jih je tisoč. Na strani 160 je v podnapisu tudi spodrsrljaj: moralo bi pisati $\sin(90^\circ - \alpha) = \cos \alpha$, ne pa $\sin \alpha(90^\circ - \alpha) = \cos \alpha$. Na strani 165 sta med seboj zamenjana znaka $<$ in $>$.

Torej stavek „Zaupajmo, vendar preverjajmo!“ velja tudi za knjigo samo. S to opazko pa jo bralcem, ki jih zanima zgodovina matematike, vseeno toplo priporočamo.

Marko Razpet

